

INFORMACE

o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za období leden až únor 2005

Policii České republiky bylo za první dva měsíce letošního roku nahlášeno 33 013 nehod na pozemních komunikacích, při kterých bylo 127 osob usmrceno, 534 osob těžce zraněno a 3 584 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda policií na místě nehody je 1 579,8 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů oproti období leden až únor 2004 je následující:

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

počet těžce zraněných o 27 osob, tj. o 4,8%.

Nárůst zaznamenáváme v kategorii:

počet nehod o 511 tj. o 1,6%
počet usmrcených o 10 osob, tj. o 8,5%
počet lehce zraněných o 5 osob, tj. o 0,1%
odhad hmotné škody o 95,4 mil. Kč tj. o 0,6%.

Počet nehod v období leden až únor 2005 je vyšší než v roce 2004 a v období od roku 1990 se jedná o 3. nejvyšší počet (po roce 1999 – 37782 nehod a roce 2000 – 35 076 nehod). Počet usmrcených je od roku 1990 2. nejnižší (po roce 2004 – 117 usmrcených); nejvíce usmrcených v tomto období bylo v roce 1993 – 191 usmrcených apod. Samotný lednový počet usmrcených osob (78 usmrcených osob) je v období od roku 1990 čtvrtý nejnižší (nejméně bylo v roce 2004 – 61 usmrcených osob a nejvíce v roce 1993 – 117 usmrcených osob). Letošní únorový počet usmrcených – 49 osob je v uváděném období nejnižší (nejvíce usmrcených bylo v únoru roku 1999 a 2000 – 92 osob).

Zvýšení počtu nehod ovlivnili především řidiči osobních a nákladních automobilů (o 389, resp. o 257 nehod), dále řidiči autobusů (o 73 nehod), cyklisté o 14 nehod. Více nehod bylo zaviněno i v kategorii lesní zvěř nebo domácí zvíře – o 68 nehod apod.

PŘEHLED VINÍKŮ A ZAVINĚNÍ NEHOD

Viník, zavinění nehody leden až únor, 2005	Počet nehod	tj. %	Index rok 2004=100%	Počet usmrcených	tj. %	ROZDÍL USMRCENÝCH
ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA	31 436	95,2	101,8	113	89,0	5
ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA	94	0,3	111,9	0	0,0	-3
CHODCEM	238	0,7	82,9	12	9,4	8
JINÝM ÚČASTNÍKEM	32	0,1	123,1	0	0,0	0
ZÁVADOU KOMUNIKACE	99	0,3	66,0	0	0,0	0
TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA	155	0,5	102,0	0	0,0	0
LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ	863	2,6	108,6	0	0,0	0
JINÉ ZAVINĚNÍ	96	0,3	72,2	2	1,6	0

Zvýšení počtu usmrcených osob registrujeme v kategorii nehod zaviněných řidiči motorových vozidel – o 5 osob, z toho v kategorii malý motocykl, motocykl a osobní auto shodně o 1 osobu a v kategorii nehod zaviněných řidiči autobusů o 2 osoby apod. Výrazně více usmrcených bylo u nehod zaviněných chodci – o 8 osob, z toho u nehod zaviněných dětmi – chodci o 6 osob.

V tomto období bylo policií nahlášeno 2 880 nehod (necelých 9% z celkového počtu nehod), kdy viník nehody z místa ujel. Při těchto nehodách došlo k usmrcení 6 osob a 120 osob bylo zraněno.

Počet těchto nehod je oproti předchozímu roku nižší o 96 nehod, počet usmrcených je vyšší o 6 osob a počet zraněných je nižší o 5 osob.

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v měsíci lednu až únoru 2005.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody leden až únor; 2005	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %	ROZDÍL USMRCENÝCH
NEPŘÍMĚŘENÁ RYCHLOST	8 592	27,3	66	58,4	10
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	484	1,5	6	5,3	2
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	4 497	14,3	9	8,0	-4
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	17 863	56,8	32	28,3	-3

Nejčastější hlavní příčinou nehod v tomto období byl nesprávný způsob jízdy, na který připadá bezmála 57% nehod, dalších více jak 27% nehod zavinili řidiči motorových vozidel z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy (téměř o 3 procentní body méně než v loňském období), necelých 15% připadá na nedání přednosti v jízdě apod.

Nepřiměřená rychlost jízdy si stále zachovává prvenství počtu usmrcených osob – při těchto nehodách zahynulo 66 osob, tj. více jak 58% z následků nehod řidičů. Více usmrcených zaznamenáváme u hlavní příčiny nepřiměřená rychlost jízdy – o 17,9% a u nesprávného předjíždění o 50%. U hlavní příčiny nedání přednosti v jízdě bylo o 30,8% a u nesprávného způsobu jízdy o 8,6% usmrcených méně.

Deset nejčastějších a deset nejtragičtějších příčin nehod je uvedeno v následujících tabulkách. **Nejčastější příčinou nehod** řidičů v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti jízdy stavu vozovky a nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla a tyto dvě příčiny představují téměř 38% z celkového počtu nehod zaviněných řidiči motorových vozidel.

pořadí	DESET nejčastějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden až únor 2005	počet nehod
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	7 254
2.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	4 618
3.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	4 367
4.	nesprávné otáčení nebo couvání	3 132
5.	nezvládnutí řízení vozidla	2 320
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	1 475
7.	vjetí do protisměru	1 055
8.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	1 035
9.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	694
10.	jiný druh nesprávné jízdy	666

V porovnání s obdobím leden až únor roku 2004 zavinili řidiči motorových vozidel více nehod z důvodu:

- ❖ nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem o 477 nehod
- ❖ nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla o 454 nehod
- ❖ nesprávné otáčení nebo couvání o 317 nehod
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 112 nehod
- ❖ nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !" o 105 nehod atd.

Naproti tomu byl nižší počet nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky o 608 nehod
- ❖ vjetí do protisměru o 61 nehod atd.

Jak vyplývá z tabulky, **nejtragičtější příčinou** nehod v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (tj. vozovka byla mokrá nebo jinak kluzká) - zahynulo 40 lidí, na druhém místě je nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky - zahynulo 13 lidí a tyto dvě příčiny představují téměř 47% z celkového počtu usmrcených při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel atd.

pořadí	DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden až únor 2005	počet usmrcených osob
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	40
2.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	13
3.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	12
4.	vjetí do protisměru	8
5.	nezvládnutí řízení vozidla	6
6.	kolize s protijedoucím vozidlem při předjíždění	5
7.	jiný druh nepřiměřené rychlosti	4
8.	překročení předepsané rychlosti stanovené pravidly	4
9.	nepřizpůsobení rychlosti viditelnosti	4
10.	nedání přednosti upravené dopravní značkou " STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! "	2

V porovnání s obdobím leden až únor roku 2004 byl počet usmrcených osob vyšší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky o 12 osob
- ❖ nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla o 6 osob
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 5 osob
- ❖ překročení rychlost stanovené pravidly o 3 osoby atd.

Počet usmrcených osob byl nižší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ vjetí do protisměru o 8 osob
- ❖ nedání přednosti upravené dopravní značkou " STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! " o 4 osoby
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti viditelnosti o 4 osoby
- ❖ překročení rychlosti stanovené dopravní značkou o 4 osoby
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti vlastnostem vozidla a nákladu o 4 osoby atd.

Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce.

leden až únor rok 2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
počet nehod	85	158	147	131	142	158
usmrceno osob	2	7	7	2	4	2
těžce zraněno	26	33	33	38	38	42
lehce zraněno	59	126	106	97	111	119
nezraněno	1	1	2	2	2	1

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, zahynuli v období leden až únor 2005 dva chodci (o 2 osoby méně než v roce 2004), 42 chodců bylo těžce zraněno (+4 osoby) a 91 chodců bylo lehce zraněno (+ 24 osoby). Následky těchto nehod jsou zatím v relaci se stavem před úpravou, ale počet těchto nehod je téměř trojnásobný.

V přiložené tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, tj. zda k nehodě došlo v obci nebo mimo obec, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku, index -leden 2004=100%.

MÍSTA NEHOD

Místo nehody leden až únor; 2005	Počet nehod	Počet usmrcených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI	23 876	47	295	1 999	959,67
Index rok 2004=100%	103,6	100,0	99,3	98,7	100,8
MIMO OBEC	9 137	80	239	1 585	620,13
Index rok 2004=100%	96,7	114,3	90,5	102,1	100,3
z toho DÁLNIČE	735	4	26	66	91,71
Index rok 2004=100%	93,6	66,7	216,7	95,7	106,0

Z celkového počtu připadá na obce více jak 72% nehod, 37% usmrcených, přes 55% těžce zraněných a necelých 56% lehce zraněných osob atd.

V obci je nižší počet těžce zraněných o 2 osoby a počet lehce zraněných o 27 osob. Počet nehod je vyšší o 820 a odhad hmotné škody je vyšší o 75 mil. Kč. Počet usmrcených je stejný jako v roce 2004.

Mimo obec – nižší je počet nehod (o 309) a počet těžce zraněných o 25 osob. Počet usmrcených je vyšší o 10 osob, počet lehce zraněných o 32 osob a odhad hmotných škod o 20,1 mil. Kč.

Na dálnici - počet nehod je nižší o 50, počet usmrcených je nižší o 2 osoby a počet lehce zraněných o 3 osoby. Počet těžce zraněných je vyšší o 14 osob a vyšší je i odhad hmotných škod – o 51,9 mil. Kč.

V hodnoceném období roku 2005 připadalo nejvíce nehod na místní komunikace, na vybranou komunikační síť velkých měst a na silnice I. a II. třídy. Počet nehod byl, v porovnání se stejným obdobím loňského roku, nižší pouze na silnicích I. třídy – o 3,8%. Největší relativní nárůst zaznamenáváme na silnicích III. třídy a na vybrané komunikační síti velkých měst – o 4,9%, resp. o 3%.

druh komunikace leden až únor; 2005	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRCENÝCH
Dálnice	735	-50	4	-2
Silnice I.třídy	5 449	-213	48	1
Silnice II.třídy	5 016	105	23	2
Silnice III.třídy	4 159	196	27	10
Komunikace sledovaná	5 673	167	11	-4
Komunikace místní	8 714	244	13	5
Účelová komunikace	3 267	62	1	-2

Nejvíce usmrcených bylo při nehodách zaviněných na silnicích I., III. a II. třídy. Oproti stejnému období loňského roku byl počet usmrcených nižší na vybrané komunikační síti velkých měst, na dálnicích a na účelových komunikacích. Největší relativní nárůst byl na místních komunikacích a na silnicích III. třídy (o 62,5%, resp. o 58,8%).

Pod vlivem alkoholu zavinili účastníci provozu na pozemních komunikacích celkem 1 048 nehod (tj. 3,3% z celkového počtu), při kterých byly 2 osoby usmrceny (v Severočeském kraji a na území hl.m. Prahy) a 367 osob bylo zraněno. Oproti stejnému období loňskému je počet těchto nehod vyšší o 50, počet usmrcených zůstal na úrovni loňského roku a počet zraněných je o 1 osobu nižší.

Z celkového počtu 991 těchto nehod zavinili řidiči osobních automobilů 917 nehod (+ 70 nehod), chodci 29 nehod, řidiči nákladních automobilů 74 nehod, cyklisté 17 nehod atd.

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s lednem roku 2004 je v následující tabulce. Nejvíce nehod šetřila Policie ČR na území Severomoravského kraje a naopak nejméně na území Jihočeského kraje.

NEHODY V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR

K R A J LEDEN AŽ ÚNOR; 2005	POČET NEHOD	INDEX	POČET USMRČENÝCH	INDEX	ROZDÍL USMRČENÝCH
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	5 112	101,3	7	87,5	-1
STŘEDOČESKÝ	4 185	102,7	22	129,4	5
JIHOČESKÝ	2 401	99,4	14	233,3	8
ZÁPADOČESKÝ	3 072	101,1	13	162,5	5
SEVEROČESKÝ	3 839	101,6	16	160,0	6
VÝCHODOČESKÝ	3 757	99,2	9	40,9	-13
JIHOMORAVSKÝ	4 897	96,9	29	152,6	10
SEVEROMORAVSKÝ	5 750	108,4	17	63,0	-10

Počet nehod byl nižší na území 3 krajů (Jihočeského – o 14 nehod, Východočeského- o 31 nehod a Jihomoravského – o 158 nehod). Největší absolutní nárůst byl na území Severomoravského kraje – o 448 nehod. Rovněž počet usmrcených byl nižší na území 3 krajů (Východočeského, Severomoravského a na území hl.m. Prahy) a naopak nejvyšší absolutní nárůst počtu usmrcených byl na území Jihomoravského kraje.

Nejvíce závažné byly nehody na území Jihomoravského a Jihočeského kraje, kde na 1 000 nehod připadalo 5,9, resp. 5,8 usmrcených osob. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla na území hl.m. Prahy a Východočeského kraje – 1,4; resp. 2,4 usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod; průměr ČR je 3,8, tj. o 0,1 procentního bodu více, než v loňském období.

Z hlediska absolutního počtu nehod jsou na tom **nejhůře pondělky**, kdy jsme zaznamenali **nejvíce nehod**, dalším nehodově nepříznivým dnem byly středy a až na třetím místě v pořadí četnosti byly pátky. Oproti stejnému období loňského roku ubylo jen pátečních, čtvrtečních a nedělních nehod apod.

Den v týdnu leden až únor; 2005	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRČENÝCH
Pondělí	6 006	14	22	-2
Úterý	4 990	369	13	2
Středa	5 336	265	12	0
Čtvrtek	4 881	-57	17	5
Pátek	5 304	-303	23	7
Sobota	3 737	401	16	-6
Neděle	2 759	-178	24	4

Primát počtu usmrcených připadá na nedělní nehody, kdy bylo usmrceno 24 osob. Pokles registrujeme pouze u pondělních a sobotních nehod (o 8,3%, resp. o 27,3%).

V lednu bylo policii nahlášeno 16 803 nehod (o 80 nehod méně než v lednu 2004) a v únoru 16 210 nehod (o 591 nehod více). Letošní lednový počet usmrcených je o 17 osob vyšší, než v roce 2004 a únorový počet je o 7 osob nižší a v období posledních 15 let je vůbec nejnižší.

Nejhorším dnem hodnoceného období byla středa 16. února, kdy bylo policii nahlášeno, resp. Policie ČR šetřila, 1 102 nehod, druhým nejhorším dnem bylo úterý - 22. února, kdy bylo policii nahlášeno 1 040 nehod a třetím nejhorším dnem bylo pondělí 24. ledna, kdy bylo policii nahlášeno 885 nehod. V průměru na jeden den hodnoceného období připadalo 559 nehod.

Nejtragičtějším dnem hodnoceného období byl pátek 21. ledna, kdy při nehodách zahynulo 8 lidí. Dalším tragickým dnem byla neděle 13. února, kdy zahynulo 6 lidí apod. V průměru na jeden den hodnoceného období připadá 2,15 usmrcené osoby. V tomto období bylo 7 dnů, kdy si nehody nevyžádaly lidskou oběť.

V období leden až únor 2005 při nehodách na pozemních komunikacích zahynulo celkem 127 lidí, z toho bylo:

- 52 řidičů osobních automobilů
- 40 chodců
- 25 spolujezdců v osobním automobilu
- 3 řidičů nákladních automobilů
- 2 cyklistů
- 2 řidičů motocyklů
- 2 spolujezdců v nákladních automobilech
- 1 řidičů malého motocyklu.

V porovnání se stejným obdobím roku 2004 jsme zaznamenali nárůst počtu usmrcených osob zejména v kategorii :

- řidič osobního automobilu o 3 osoby
- chodec o 9 osob atd.

Z celkového počtu usmrcených osob (127 osob) **bylo 10 dětí tzn., že v porovnání s obdobím leden až únor roku 2004 zahynulo o 8 dětí více.** Z uvedeného počtu usmrcených dětí byly 4 děti-chodci, jedno dítě-cyklista a 5 dětí-spolujezdců v osobních automobilech. V porovnání s loňským obdobím zaznamenáváme více usmrcených dětí v uvedených kategoriích a sice:

- spolujezdci v osobních automobilech o 5 osob
- chodci o 2 osoby
- cyklisté o 1 osobu.

V porovnání s lednem 2004 zaznamenáváme nárůst počtu usmrcených u následujících kategorií viníků nehod:

- u nehod zaviněných chodci (o 8 osob), z toho o 6 osob u nehod dětí-chodců
- v případech ujetí od nehody (o 6 osob)
- u nehod zaviněných řidiči zahraničních vozidel (o 3 osoby)
- u nehod zaviněných řidiči autobusů (o 2 osoby) apod.

NÁRŮST POČTU USMRCENÝCH SE PROJEVIL PŘEDEVŠÍM

- *u nehod, které se staly na mokré vozovce* (o 17 osob)
- *u nehod, které se staly mimo obec* (o 10 osob)
- *u nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí* (o 10 osob)
- *u nehod, které se staly na silnicích III. třídy* (o 10 osob)
- *u nehod, které se staly v noční době* (o 9 osob)
- *u nehod, které skončily srážkou s chodcem* (o 9 osob)
- *u nehod končících srážkou s pevnou překážkou* (o 8 osob)
- *u nehod, které se staly v pátek* (o 7 osob)
- *u nehod, které se staly ve čtvrtek* (o 5 osob)
- *u nehod, které se staly na místních komunikacích* (o 5 osob)
- *u nehod, které se staly na náledí - neošetřeném* (o 5 osob)
- *u nehod v denní době, za snížené viditelnosti* (o 5 osob)
- *u nehod v noční době, za snížené viditelnosti* (o 4 osoby)
- *u nehod, které se staly v neděli* (o 4 osoby)
- *u nehod, které se staly na náledí - ošetřeném* (o 3 osoby) atd.

Zpracoval : plk. ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka , telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Políčního prezidia ČR

V Praze dne 8. března 2005

